

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

МАТЕРІАЛИ

XIII міжнародної науково-технічної конференції

27-28 жовтня 2022 року

*Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
просп. Героїв України, 9 м. Миколаїв*

Миколаїв
Видавець Торубара В. В.
2022

УДК 001.895:629.5
I-66

ОРГАНІЗАТОРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

ПАРТНЕРИ КОНФЕРЕНЦІЇ

Міністерство інфраструктури України: ДП «Адміністрація морських портів», ДП «Адміністрація річкових портів» (Україна); ДП СК «Ольвія» (Україна); ДП «Дослідно-проектний центр кораблебудування» (Україна); Південний науковий центр НАН України і МОН України (Україна); Головне управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Миколаївській області (Україна); Національний університет «Одеська національна академія» (Україна); Одеський національний морський університет (Україна); Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка (Україна); Черкаський державний технологічний університет (Україна); Національний авіаційний університет (Україна); Компанія «АМІКО ГРУПП» (Україна); Морське інженерне бюро (Україна); АТ «Завод «Екватор» (Україна); Асоціація ветеранів Військово-морських сил України (Україна); Харбінський інженерний університет (Китай); Університет науки і технологій Цзянсу (Китай); Шаньдунський науково-технічний університет (Китай); Таджикиський технічний університет ім. академіка М.С. Осими (Таджикистан); Гданьський технологічний університет (Польща); Західно-Померанський технологічний університет (Польща); Кошалінський технічний університет (Польща); Батумський навчально-навігаційний університет (Грузія)

ІНФОРМАЦІЙНІ ПАРТНЕРИ:

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»; науковий журнал «Shipbuilding & marine infrastructure»; журнал «Судноплавство»;

**Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.**

Відповідальний за випуск:
Павлов Геннадій Вікторович

I-66 **Інновації** в судобудуванні та океанотехніці : Матеріали XIII Міжнародної науково-технічної конференції. — Миколаїв : Видавець Торубара В.В., 2022. — 620 с.

ISBN 978-617-7472-99-4

У збірнику наведені матеріали VIII Міжнародної науково-технічної конференції «Інновації в судобудуванні та океанотехніці». Збірник становить інтерес для наукових працівників, викладачів, інженерів та студентів.

УДК 001.895:629.5

ISBN 978-617-7472-99-4

© Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова, 2022

Minimizing Educational Quality Problems In The Process Of Distance Learning In Emergency Situations

Sergienko O.M.

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Annotation. The approach to the form and methods of distance learning of students in emergency situations is considered. Forms and methods of which will help to quickly minimize the consequences of the problem.

Key words. Distance learning, independent work, forms and methods, methods of communication, teacher, student.

УДК 378(477)

НАВЧАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ ВНЗ ЯК ЧИННИК НАЦІОНАЛЬНОЇ САМОІДЕНТИФІКАЦІЇ

Матвієнко Л.В.

Кандидат історичних наук

Доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова м. Миколаїв,

Україна

matvienko_nyk@ukr.net

Сонечко О.С.

Викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін

Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова м. Миколаїв,

Україна

sonchkooolga@gmail.com

Анотація. У статті проаналізовано основні тенденції змін в українській освіті ВНЗ. Особлива увага надається характеристиці чинників національної самоідентифікації молоді у контексті інтеграційних процесів України у європейський науковий простір.

Ключові слова: освіта, самоідентифікація, українські ВНЗ, інтеграція.

Незважаючи на можливість отримувати сьогодні знання та інформацію самостійно, за допомогою Інтернету, різних онлайн-курсів, тренінгів, семінарів тощо, значення вищої освіти не зменшується. У глобалізованому світі значення освіти складно применшити. Фактично, завдяки навчанню в університеті формуються сучасні спеціалісти, які володіють ґрунтовними знаннями та вміннями для ведення подальшої діяльності. Розрив ланцюжка, зв'язаного із підготовкою майбутніх кваліфікованих працівників, може призвести до кризи у відновленні пошкодженого або знищеного виробництва, закладів середньої освіти, медицини тощо. Мова йде якраз про проблеми та виклики, з якими доведеться мати справу нашій країні у найближчому майбутньому.

Цінним критерієм для визначення перспектив розвитку вищої освіти в Україні є дослідження її конкурентоспроможності. Зазначимо, що існують різні методи щодо її обрахування. Ми визначаємо, що конкурентоспроможність українських університетів окреслюється якісними та ціновими вимірами навчальних послуг і значною мірою залежать від низки факторів: фінансово-економічного, організаційно-правового, науково-технологічного, кадрового, управлінського, культурно-богословського (якщо ідеться про вищі релігійні заклади освіти), демографічного та політичного. Визначення конкурентоспроможності закладів вищої освіти можливе лише через дослідження об'єктивних

даних щодо динаміки внутрішніх процесів у навчальних закладах та максимального врахування впливу факторів зовнішнього середовища на їхню діяльність.

За своєю структурою вища школа в Україні є доволі консервативною і змінюється повільно. Після появи незалежної України основи політики у формуванні вищої школи були закладені у Законі України «Про освіту», який ухвалено ще в 1991 р. Одним з нововведень цього закону став дозвіл на формування вищих навчальних закладів недержавної форми власності – тобто таких, які засновувалися з приватної ініціативи. До того ж, до усіх університетів (приватних та державних) затверджувалися однакові вимоги щодо функціонування, отримання ліцензій, проходження акредитації спеціальностей. Вищими навчальними закладами I–II категорій (коледжі та училища) стали ті, у яких виконувалася підготовка молодших спеціалістів (частково – бакалаврів). Ступені бакалавра, спеціаліста/магістра можна було отримати у закладах вищої освіти III–IV рівнів – університетах, консерваторіях, інститутах тощо. Важливий здобуток – можливість для діяльності релігійних вищих навчальних установ, тому що раніше вивчення церковного мистецтва, іконографії тощо відбувалися лише зі світської точки зору. Можливість відкриття закладів богословської освіти значно вплинула на устрій університетської системи України на початку пострадянського періоду.

Ухвалення в 1996 р. Конституції України проголосило нові юридичні норми, які регулювали сферу освіти. Насамперед ішлося про те, що Конституція визначила принципи верховенства права, а її норми мали пряму дію. Статтею 53 затверджено право на отримання безоплатної вищої освіти – ішлося насамперед про державні заклади вищої освіти, де на конкурсній основі могли відібрати кращих студентів для безкоштовного навчання, тоді як приватні університети мали змогу на власний вибір вирішувати, кому надавати право безкоштовної освіти. Конституція України лише в 1996 р. встановила, що гарантія прав особи на отримання освіти повинно гарантуватися виключно законами України, так само, як і загальні засади освіти.

Лише у 2002 р. було підготовлено та ухвалено Закон України «Про вищу освіту», який з різними змінами та доповненнями функціонує досі. Ця редакція Закону вже чітко охарактеризувала процедури отримання ліцензій та набуття акредитації. Внаслідок цього кількість вищих навчальних закладів III–IV рівнів акредитації почала зростати, так само, як і загальна кількість студентів. Після ухвалення закону поширилися практика надання ліцензій для відкриття нових навчальних закладів та розширення старих. Внаслідок цього ще у 2013 р. склалася парадоксальна ситуація, коли університети України отримали ліцензій на підготовку понад 2 млн. українських студентів, тоді як загальна кількість випускників шкіл була у кілька разів меншою. Напевно, цей випадок надалі припинив «екстенсивний» розвиток вищої школи в Україні, і пізніше започаткував принципи розвитку, засновані на тлі конкурентоспроможності університетів.

Результати цього процесу були втілені у законодавчих рішеннях, які продовжували інтеграцію України до Болонської системи. Зокрема, було скасовано деякі формальні «пережитки» минулого (наприклад, ступінь «спеціаліста»), університети отримали значно більше автономних прав [2, с. 153].

Однак, 2014 р. став кризовим для усього українського соціуму. Анексія Криму росією, початок агресивних дій на Сході України призвели до виявлення глибоких проблем у всіх галузях суспільного життя. Однією із них стала неготовність українських університетів до викликів тоді ще напіввійськового часу. Бюджетні програми було переглянуто, затверджено формулу, відповідно до якої «кошти рухалися за абітурієнтом», тобто університети на ділі почали боротися за кращих випускників, яких можна було би зарахувати до своїх лав. Це, разом зі збільшенням окремих статей бюджетного фінансування, давало можливість суттєво посилити конкурентоспроможність вищих навчальних закладів України [2, с. 152]. На тлі розгортання військового конфлікту на Донбасі у 2014–2021 рр. успіхи системи вищої освіти

України (відповідно до рейтингувань) були скромними. Українська національна система вищої освіти чутливо реагує на зміни освітніх процесів у зв'язку з російською збройною агресією. Військові кризові потрясіння болісно вплинули на стан української освітньої системи і української духовності загалом. Нестабільність, політична і соціально-економічна доповнилися духовною скрутою. Вважаємо, що українська вища освіта сьогодні має особливе завдання продемонструвати відмінність від російської в усіх проявах свого існування. Демократичність і гуманізм – основні риси української конкурентоспроможної освіти. В той час, як російська освіта побудована на принципах тоталітаризму, ксенофобії та середньовічної деспотії. Прикметно, що гуманітарії звернулися після 2014 р. до вивчення джерел української культури, богословського дослідження ікон, іконографії, церковного образотворчого мистецтва, правил іконопису тощо. Ця культурно-дослідницька спрямованість обумовила те, що українці почали відчувати тривалість існування своєї культурно-релігійної традиції. У цей час істотно змінилося світосприйняття українським народом (особливо молоддю), реалій сучасності у питаннях відносно української ментальності, нації, самоідентифікації, культури, автентичності тощо.

Отже, освіта у ВНЗ України, у новітню добу зазнала істотних змін (конкурентоспроможність українських університетів, якісні та цінові виміри навчальних послуг, можливість для діяльності релігійних вищих навчальних установ, нові юридичні норми, які регулювали сферу освіти, продовження інтеграції України до Болонської системи тощо). Але, починаючи з 2014 року на тлі розгортання військового конфлікту на Донбасі українська національна система вищої освіти чутливо реагує на зміни освітніх процесів у зв'язку з російською збройною агресією. «Новою хвилею» національної самоідентифікації стала війна росії проти України, яка посилила процес націєутворення українців. Основним завданням освіти у ВНЗ у сучасний період є активізація процесу національної самоідентифікації студентів, розуміння автентичності українського етносу у світлі європейської інтеграції.

ЛІТЕРАТУРА

1. Балан В., Бабенко Д. Модель управління конкурентоспроможністю дослідницьких університетів / В. Балан, Д. Бабенко // Ефективна економіка. – 2020. - № 5. doi:10.32702/2307-2105-2020.5.84
2. Пурій Г., Кузнєцова М. Конкурентоспроможність закладів вищої освіти: сутність та основні фактори її забезпечення / Г. Пурій, М. Кузнєцова // Економіка та держава. – 2020. - № 10. – С. 150-154.
3. QS higher education system strength rankings (HESS) 2018. (n.d.). Retrieved from <https://www.qschina.cn/en/system-strength-rankings/2018>

Stadies In Ukrainian Higher Educational Institutions As A Factor Of A National Self-Identification

Matviienko Liudmyla Sonechko Olga

Admiral Makarov National University of Shipbuilding, The Institute of Humanities, social studies and humanities

Abstract. The main trends of changes in the Ukrainian higher education are analyzed in the article. Special attention is given to the characteristics of the factors of the national self-identification of the youth. It's very important in the context of the Ukrainian integration processes in the European scientific space.

Keywords: education, self-identification, Ukrainian higher education institutions, integration.

<i>Букіна Т.В.</i> Формування національного характеру українського народу: наукове осмислення	504
<i>Гончарова О. О.</i> Відчуття часу в системі самосвідомості особистості в обставинах війни	508
<i>Данильченко Н.В.</i> Особливості забезпечення освітнього процесу зі спеціальності дизайн в умовах війни	510
<i>Задорожна Т.П.</i> Особливості навчання термінологічної лексики у курсі іноземної мови професійного спрямування з використанням інформаційних технологій	512
<i>Кириченко С.В.</i> Навчання іноземній мові в ЗВО в умовах воєнного стану	514
<i>Кошкіна Г. Л.</i> Структура цифрової компетентності педагогічного працівника.....	517
<i>Патлайчук О.В., Ступак О.П., Макаручук О.М.</i> Етнокультура в контексті періодизації метаєтнічного культурно-історичного процесу	520
<i>Сергієнко О.М.</i> Мінімізація проблем якості освіти в процесі дистанційного навчання в надзвичайних ситуаціях	524
<i>Матвієнко Л.В., Сонечко О.С.</i> Навчання в українських ВНЗ як чинник національної самоідентифікації	526
<i>Чугуєва І.Є.</i> Особливості застосування прийомів кризової інтервенції у практиці надання психологічної допомоги в режимі телефонного консультування у воєнний час	529
<i>Кисельова Т.В., Фатєєва В.Г., Смуглякова М.К.</i> Дистанційні освітні курси у закладах вищої освіти	531
<i>Сотер М. В.</i> Проблеми цифровізації іншомовної підготовки здобувачів технічних закладів вищої освіти України	533
<i>Філіппова Н. М.</i> Cognitive-based approach to make online academic english classes more effective.....	535
Секція 10. ПРАВОВІ ІННОВАЦІЇ НА ЗАХИСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
<i>Дубинський О. Ю., Князєв В. С.</i> Адміністративно-правове забезпечення інноваційної діяльності в контексті підвищення економічного потенціалу держави в сучасних умовах	538
<i>Бараненко Д.В.</i> Кримінальна відповідальність за порушення правил кораблеводіння.....	540
<i>Ломакіна О. А.</i> Роль адміністративно-правового регулювання економіки України в умовах євроінтеграції.....	543
<i>Ломжець Ю.В.</i> Забезпечення прозорості та доброчесності вступної кампанії 2022 як складова національної безпеки України.....	546
<i>Борко А.Л.</i> Шляхи та проблемні питання удосконалення адміністративно-правового забезпечення та контролюючої діяльності у сфері земельних відносин в Україні	551
<i>Бортник Н. П., Нестеренко А. О.</i> Правове забезпечення інвестиційної діяльності як засобу економічного розвитку держави	553
<i>Достдар Р. М.</i> Договір охорони фізичної особи.....	555
<i>Дубова К. О.</i> Адміністративно-правове регулювання сфери надання електронних послуг як чинник підвищення ефективності публічного урядування.....	557

Наукове видання

ІННОВАЦІЇ В СУДНОБУДУВАННІ ТА ОКЕАНОТЕХНІЦІ

XIII міжнародна науково-технічна конференція

27-28 жовтня 2022 року

*Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, проспект Героїв України, 9*

МАТЕРІАЛИ КОНФЕРЕНЦІЇ

(українською та англійською мовами)

Відповідальний за випуск
Комп'ютерна верстка

Г. В. Павлов
В. В. Торубара

Формат 60×84/8 Ум. друк. арк. 74,9. Наклад 100. Зам. № 18/22

Видавець та виготовлювач Торубара В. В.

вул. Наваринська, 5–17, м. Миколаїв, 54001 тел.: (0512) 37-81-28, (067) 800-70-70

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4626 від 9.10.2013